

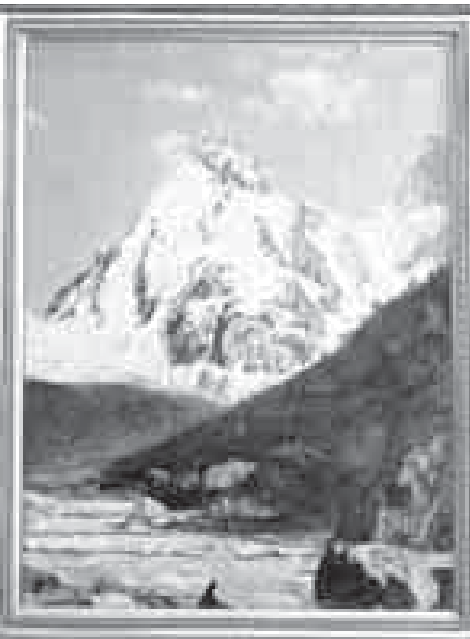

Кёрмюч

Бу кюнледе КЪМР-ни Култура фондунда «Жаз башын тейри кылычы» деген ат бла кёрмюч ачылганды. Ол жыл сайын тереги халда бардырылуучуду. Аны кесинде да жаланда тишируу художниклерибизни ишлери болуучудула. Бу жол а анда кыраучула 23 авторну 50-ге жууук чыгармасын кёрюрге онг тапхандыла.

Ариулук, жарыктык, ышангылык

суратлагы профессионал кезден кыраарга излегени билдиргенди. Аны алайлыгы уа бу ишлени тишируула этгенлерин бютюн бек ачыкларга болушанын да чертгенди. Нек дегенде аны барысында да атхан тангга, табийгъатха тауларыбызга сыймеклик энчи

ыз, кыйгырылуук, жүрек жылыуу бла берилгени терк эсленеди. Быллай кёрмючлеге эр кишиле да кыатыша турсала, ала бютюн толуга сейир болуукларына ийнанганын билдиргенди Владимир Халидович. Художниклени союзуна башчысы Геннадий Темирканов чыгармачылык бла кюреген тишируулары кёрмючю ачылууу бла алгышлаганды. Алага гюлле берип, Владимир Вороков Россейни художниклери союзуна «За вклад в отечественную культуру» деген алтын майдалы бла сауғаналганын билдиргенди.

ланы, бюгонню саггышланы эм тамблагы умулланы ачыклайса кесинге. Алай бир ишени ичинде бири башхасын кыатлайды деп эслемейсе. Тишируулары хар бирини кесини энчи ызы, хаты да барды. Анда биз Аккызыланы Сияраны бла Имараны чыгармаларын да керебиз. Хау, ала жарыктык-алан, философиядан да толудула. Алада художникле бу дунияны кыалай кюргенлерин кеслерича энчи ачыклайдыла. Сёз ючюн, «Лунная нить», «Мелодия ветра», «Отражение» дегенча ишле. Ала бютюнлени кыалай хайырланганы да сейирге кыалдырады. Кёрмючде жаланда бояула бла этилген угъай, жүн, инжиле хайырланып ишленген суратланы да кёрюрге болуукду. Былайда Текуланы Динаны кийизин саггынырга тийишлиди. Анда биз эрттеден бери да юйренген кыаралдым бютюнлени, оюулары эслемейбиз. Художник жарык болуулары хайырланады. Оюулары уа жаз башында жангыдан чакыган гюлледиле. Елена Гейдербрехтни жүн кююню да бютюн техника бла этилгенди. Бир кыарасанг, аны эшилген сунаса. Ол бирде кёрпеге окуна ушайды. Анга кыарай, тишируу кыолундан келмеген зат болмаз дейсе. Алай усталарыбызга, таза сукъланыуунг бла бирге, бу хунерни бюгонлюкде барлыгына, сакъланыганына, айныганына кыууана. Хау, тишируу омакылыкка, айбатлыкка кыуланады. Ол художник эсе уа, бютюнда. Аны алайлыгы дунияны ариулук кыууарлыгын дагыда бир кере эсинге салады, суюнюрюеди. Алай такыйкыалада ол ёмюрледе да сакъланып туруун табийгъатдан шеш тилеринг келеди.

МОКЪАЛАНЫ Зухура. Суратланы Артур ЕЛКАНОВ алганды.

Адеп-кылык

Ырысхы намысны алышындырмаз

Мен акыл этгенден, жамауат жашаууну тутуругуу - адеп-кылыкты. Кыалай эсе да, анга уа ардан-артха артык уллу магъана бермейбиз. Алай бла уа элени, тукумлары кый да, кеп юйорледе окуна намысны сан этмегенле, уллу-гитче деп бир бирни сыйламагъанла кенг жайыла барадыла. Ол а былхымсыз турмушну тамырлана барганына шагъатлыкты. Тууганлары угъай, туудууклары жетген бир-бир кишилени кылыксыз халларына кыарасанг, дуниядан келюнг чыгады. Алай атала, аппала болган юйорледе ёсген жаш, кыиз аламан болуула деймисиз? Бек жарсылу уа неди десеги, тапсыз юйорлени кыоншларына, элдилерине да аман юлюгю кюргюзгенлериди. Мен алай кишини таныйма, анга тиширууну да намысы бир тыйгыч туюлюдо. Ол кыатында акылыбыз сабийле турганлай, не аман сылык сёз бар эсе, кычырып айтыр. Биргесине болганлары аталарын, аналарын «махтар». Ала да кюлюп кыйгыган болмаса, анга айып этмезел.

Ол киши бла мен кеп кере тау адетни юсюнден сёлешкенме. Аны ангылауна кере, ачъады хар затны да башы. «Бай болсанг, - дейди ол, - намысынг, даражанг да барды. Мени ырысхым кепдо да, жуукларым, ахлуларым кюн сайын жоклайдыла, атымы кыбултуп айтадыла». Былхымсызлыкны дагыда бир башха бютюнлюк да барды. Аманлык этгени ючюн уялмау. Мен эрттеден таныган бир махтанчак кыолундан келмеген зат болмаз дейсе. Алай усталарыбызга, таза сукъланыуунг бла бирге, бу хунерни бюгонлюкде барлыгына, сакъланыганына, айныганына кыууана. Хау, тишируу омакылыкка, айбатлыкка кыуланады. Ол художник эсе уа, бютюнда. Аны алайлыгы дунияны ариулук кыууарлыгын дагыда бир кере эсинге салады, суюнюрюеди. Алай такыйкыалада ол ёмюрледе да сакъланып туруун табийгъатдан шеш тилеринг келеди.

араларында бир бирден ырысхы, молк даулауду. Мен таныган бир юйорню терт сабий бардыла. Ала барысы да юйор кырагандыла: кызыла тышына чыкыгандыла, жаш ата юйню тыпыр ташын сууутмай турады. Алай бусагъатда эгечлени бла кыарындашны араларында татыу кыалмагъанды. Ырахатлыкны анасы ёлгенди. Нек? Юч эгеч да кыарындашларына келип, сен журтха олтуруп, ырысхыны тогпе уруп жашайса, бизге да юйден юлюш чыгар, дейдиле. Тишируула юйлерин болган адамла бла жашап турганлай, атындан кыарганыр, кыорсадакха болууга керекли жангыз кыарындашларындан молк даулап, аны аруулу этгендиле. Анга уа балаларын агызы юслерине салырга керекди. Бизни ата-бабаларыбызны заманларында юйорге угъай, саулай тукумга акъсакъалла оную этгендиле. Ала кыарындашлагъа, эгечлеге бир бирлерине дау айтырларын унамагъандыла, кимге не жетеригине кеслери кыарындашлагъа. Алай бла юйорле келишуулукде жашагандыла, сабийле ёсдюргендиле. Ариу ниет кыарларына сингнген кыарындашлагъа, эгечлеге абадан болсала, юйор кыарасала да, бир бирлерин багъалагандыла, кезлерине кир болуп тюшсе да, аны уммазча уллу болганды аламы сыймекликлери. Бусагъатда ол адеп-кылык тамыры бла бютюнленди. Нек? Аппала, атала юйорге оную этиуно тишируулагъа ышанып кыйгандыла. Аны уа хар бирини да бу жууаплы борчу толтургъа дебеллери жетимейди, кыарысуудула. Алай бла жашла, кызыла гитчеликде кыарындашлагъа, эгечле болуп ёсдиле да, абадан болганлай, юйор кырагандыла, кесим деген аруу акылларындан бийлеп кыды. Молк, ырысхы бюрегине сингнген адамга адеп-кылык керек болмайды. Андан ахлулары араларында кыагъала, уруш, туюшо да. Ол а, жамауат, уллу кыйынлыкты. Аллаха бизни бюрекерликбизни тот басхандан сакъласын! ТЕММОЛАНЫ Мухадин.

КЕСИ КЕСИНГЕ БОЛУШ

Саулукълу жүрекни шартлары

Жыл сайын бизни кыралда бюрекерлери ауреп 1,3 миллион адам ауушады. Ол а бир область араны халкы чаклы бирди. Аны ючюн жүрек, тамырла ауреп башлагъанларын кёрюгюзген шартлагъа сакъ болууга керекди. Аны бла бирге уа устала ахшы юююлени да келтиредиле РФ-ни Саулукъ сакълау министерствосуну штатдан тышында баш кардиолог, профессор Ирина Чазова бизге саулукълу бюрекер болган адамны портретин ишлегенди. Сиз ол белгилеген затланы унутмай болуугузгъа уллу себеплик этериксиз. Алайды да, саулукълу бюрекер болган инсан:

кесине керелегиз. Сора ауурлугуугъузну (килограммлада) анга ёбююгюз. Чыкыганы 25-ден кеп болса, арыгырак болууга керекди. Чарха жу кеп эсе, бютюнлюкде аруулагъа келтирген хаталы затланы «жазырлап» тебирейди. Ол а бютюнлей тамырлары, бюрекерни да аурутады.

тишируугъа - жарым бокал. Сора ыйыкыда эки ююнню кеф этдириучю суусалпагъа арталыда кыатырырга керек туюлюдо. Адам хроникалы арууладан кыйналса эсе, аракыны ичмей кыйоиса, андан да игиди.

- 1. Спорт бла дайым кюрошеди. Эм игиси - эрттенликде 7-10 минут - зарядка эм ыйыкыгъа юч кере тынгылы жарау этиу. Эм кюркюусуз, алай эм хайырлы да, кардиолог айтханларына кере, солугуугузну бузмай, терк-терк бюрююдо.
- 2. Бек аздан сегиз сагъат жукулайды. Ол заманы ичинде чарха «бузукълукъла» кетериледиле, клеткала, органла жангыртыладыла. Ол санда уа тамырлагъа, бюрекерге да себеплик болады.
- 3. Кюн сайын таза хауада айланады. 30-40 минутну ичинде таза хауада айлануу, айхай да, хайырлыды. Ол кезиуде кыан кислород бла байыкъланады, ансыз а бюрекер не хазна ишлер.
- 4. Кюн бюрне беш жемш бла тахта кегет ашайды. Тинтиуле ачыклагъанга кере, бахча битимилени клетчаткалары кепдо, ол а заранлы холестеринни иги да азайтады. Ол аслам жыйыла, кыан тамырлары кыабыргаларын бузуп тебирейди.
- 5. Артык семиз туюлюдо. Ёсюмогюзно, метрледе алып, кеси

- 6. Тютюн ичмейди. Тютюн ичгенде, чарха уула жайылгандары эрте да ишеклик туудурмайды. Ала уа тамырлары кыабыргаларын хроникалы аруула бла «саугъалайдыла».
- 7. Айгини мардадан оздурмайды. Эр кишиге бир кюнне кюркюусуз марда - бир бокал вино,
- 8. Орта полосада жашайды. Эм игиси - артык кызыуу неда артык сууук болмагъан жерде. Кюнню халы терк-терк бюрленгени бюрекерге, тамырлагъа да аур болады эмда ала замансыз эскиредиле.

Анна ДОБРЮХА. Бек хайырлы ашарыкыла. Кегетлени талай бюрлюкери миокардны дарманладан кем кыалмай кючлегенлери алгъадан да белгиледи. Алага кыарайлык: Гелендир (петрушка). Кюннге бу хансы сууундан бир кыашык уртлау гипертониядан сакъланырга болушукъду. Анда болган затла уа дагыда гитче кыан тамырлары (капиллярлары) кючлейдиле, солууларын аламай кыйналганлагъа дарманлык этедиле, бюрекер-тамыр системаны толусунай да игилендиле, - деп ангылатады врач-кардиолог Тамара Огиева. Гелендирни сууун кеси аллына угъай, алма, сельдерей неда быхи суугъа кыошагызы, бютюн хайырлыды. Алай бюрекерлери аруугъанлагъа аны ичерге жарарык туюлюдо. Бадыражан (помидор). Былада калий бла магний асламдыла. Алай бюрекерге эм керекли антиоксидант - ликопин - теплицалада ёсгенлеринде угъай, тышында кызарганларын да барды. Бадыражан- Елена ИОНОВА. «Комсомольская правда».

Оюм

Адам алай учуз нек болганды?

Бусагъатда жашаудан замансыз кетгенле кеплюдо. Отуз жыллары да толмагъанла бардыла аламы араларында. Алай алай ачыгъуу барсанг да, кеп затха сейир этесе. Кыайгы сёзге келгенле омак кыуарлган столлага чёгюп, жарык халарла бардырадыла. Кафеде олтурганлай. Эрттеден бери тюбешмеген жууукъла бир бирлерине сабийлерини жетишмилерин юсюнден айтадыла. Кыууанадыла, ачыладыла бетлери... Биреу а адамын тас этгенди. Бушуулада ачык кёрюндю: адам учуз болганды. Жюз жылгы толган эсе да, дуниядан бир алпа не ынна кетгенди, кыая оюлганлай, жулдуз ёчюлгенлей. Аны ашыргъан кюнледе шеш олтуруугъа нек жарамайды? Бир сёз да айтмай... Ким билсин, болур адамны жаны ёлюмюз. Алай инсан жер башында жашауун тауусуп, бюнхларын, сууап ишлерин да этип, кыайры эсе да кетип барган заманы кыалай аур кезиудю. Ол кыйынлыкка хурмет этерге керекди. Башха шахарладан, элледен келгенлеге аш-суу берирге тийишлиди, алай башха уа нек олтурадыла хант кыанга? Нек кыадырадыла дуния халарыны? - Биреуно юйюню аллында кыагъанакы кюноп кетсенг, ол абызырагъан, элгенден, жарысхан этерикди. Жангы машинаны кыюйсанг а - кыуанырыкты! Сабий керек туюлюдо шёндю адамлагъа, харакет керекди! деген эди алгъаракъда бир тенгем.

Магомет аны ючюн айтханды: «Хар саусуз диагнозун билерге керекди, заманында осуят этерча»,- деп. Анга кере кюлешине байлык, сюдлеге жетмейдиле кыан кыаршы адамла. Бизни таматарларыбыз айтханга бир бирлерине хурмет этиу тере болганды. Фактыраларыбыз болмагъаны да аны бла байламлыды. Кыарысуз жашагъанлагъа, адам кермезча, эллиле садаканы ингирде элтгендиле. Махтау излемей, жашырын. Шёндю уа кёзбау кепдо. Кыолайлы ауушса, анга битен эл жыйылады, жарлыракыгъа уа - угъай. Ёлгенлени сыйлары-хурметлери бир киби болууга керек туюлюмюдо да? Кепле не заманда эсе да ёлген бла неда аны жуууклары бла сёз болган эдик деп кыайгы сёзге бармай кыаладыла. Алай бушуу жалаанда да кыйынлык угъай, сыйлы да кюндю: кеп зат кечилген, унутулган заман. Жаула окуна ачыу болганда бетден-бетте тюбешедиле. Ол адамлыкны бир шартыды. Мюзгюн ёмюрледе байлык, олук бир тукумлада бюрюгенди. Шёндю уа, ата-бабалары сомшай кермегенле окуна, бизнес бла бюрешип, уллу ахча кюллу боладыла. Алайлары байлык кыууртады, ала махтанчакыла, озгурла боладыла. Кыайгы сёзге да битен болган бриллиантларын тагып, жылтырай-жылтырай келедиле. Бармыды былайда ёлгенге хурмет? Сёзсюз, угъай. Ауушханы ызындан этилген жумушлада да кепдоле жалган затла. Сууаплыкыгъа деп аш-сууну интернатлагъа, ёксюзлеге, сакъатлагъа берирге керекди. Туюгъанланы бютюнда бек туюдургандан не файда?... Бизни таматарларыбыз адамны кёлюне тиймей, алай сёлеше биле эдиле. Ана сабийине окуна не зат айтырын-кыйтырын

билерге тийишлиди. Алгъаракъда мен больницада врач бла ушакъ эте тургъанымлай, анга бир тишируу келип: «Мен бу саусузну (атын айтады) анасыма, аны неден ауругъаным айтгызы манга»,- дейди. Врач а: «Угъай, жашыгызыны эркинлиги болмай, билдирлик туююлме, ол аны энчи информациясыды»,- дейди. Бизде уа бушууда хар кыайгы сёз берирге келген дуниядан кетгени жууукларына: «Неден аурей эди?»- деп сорайдыла. Не ишинг барды сени аны бла? Кыайгы сёз берирге келген эсенг, жарсыдыкы, жаннетли болсун де да, ауузунгу кысып олтур. Сау адам битен халкыгъа угъай да, юйорюнде адамларына окуна айтмайды кесини юсюнден битен халпарны. Ёлген этгенди деп, аны хар заттан да ачык этип, сюзюп башарга жарамайды. Бизни таматарларыбыз ёлгенлерин эсгерсе, жиялап башлаучу эдиле, аламы юслеринден жалаанда иги затланы саггынып. Ала айтхан керти болса, жер башы битен жаннет болур эди. Да сора ётюрюкюмо айта эдиле абаданлар шёндю уа? Угъай. Ала адамларын ариу кере биле эдиле. Сыймеклик эди алай кёрюгюзтген. Жарсыугъа, шёндю бир бирге тазалык, хурмет да кыуруп барадыла. Дагыда бир зат урунда кёзге бушуулада: семиз адамла кеплюдо. Эрттегили суратлагъа кыарасанг а, кыарты, жашы да субайла, ариула. Не жаны бла да таматарларыбыз бизден иги эдиле. Кылыкы - ызлары да, адамлыклары, сыфатлары да. Шёндю уа дипломла кеп болганлыкыгъа, култура кыарысууду. Ол бушуулада баям болуп кыалады. Бизге узакъ жерледе излерге керек туюлюдо ариу кылык - ыз. Ата-бабаларыбызны эсгерип, аладан алласакъ дерсле, тамамды. СОЛТАНЛАНЫ Халимат.

КИНОНУ ЖЫЛЫ

Жигит альпинистлени юслеринден фильмге къарагъандыла

Бу кюнледе Элбрус районда Кинону жылы кыуанчлы халда ачылганды. Анга РФ-ни Кинематографистлерини союзуну регион бѐлюмюню башчысы, «Нальчик» НОТР телеканалны директору Владимир Вороков, бу учрежденияны тамата оператору Владимир Карповский, республиканы сагъынлгъан союзуну секретары Евгений Сухомлинов, Тырныаузуну 3-чю номерли школуну директору Хутуйланы Любовь да къатышхандыла.

Жыйылыуну ача, Элбрус районну администрациясыны башчысы орунбасары Афашкъланы Раиса бизни адамларыбыз кино искусствону сыйгенлерин, ол къараучулагъа тамблагъы кюннге ийнаныргъа болушханын, жашаргъа къарыу бергенин, алгъа барыргъа юйретгенин чертгенди. Тийрени бир кыуум эллери кеслерини кинобиографиялары бла ъхтемленирге болулукъларын да айтханды. Нек дегенде бизни кыралны киноэкранларында Бахсан аузуну табийгъатыны тамашалары, совет солдатланы жигитликлери, Кавказын халкъларыны культураларыны юслеринден фильмге тийишли жерни аладыла.

Ол Владимир Халидовичге районда Кинону жылын ачканы ючюн ырызлыгъын билдиргенди. Андан сора да, быйыл Къулиланы Къай-

сын атлы Маданият кинозал фильмлени 3D форматда кѐргюзторча, Тырныаузда да шахар кинотеатрда реконструкция ишле бардырыллыкъларын айтханды. Ызы Бахсан аузуну табийгъатыны тамашалары, совет солдатланы жигитликлери, Кавказын халкъларыны культураларыны юслеринден фильмге тийишли жерни аладыла.

Тюбешиуну чеклеринде 2013 жылда совет альпинистлени уруш жыллада Элбрусуну тийресинде болдургъан жигитликлерини юсонден «Заоблачный фронт» деген ат бла алыннган фильм кѐргюзтолгенди эм хар ким да аны бла байламлы кесини оюмун билдиргенди. Школчула аны къалай кыралгъаныны юсонден да кѐп соруула бергенди.

Къонакъла алагъа кино искусствону жашырынлыкъларын юйретгенди. Бююнлюкде Интернет бла

кюрешген заманларыны бир кесегин игиликге, огурулулукъга, ахшы ниетлеге юйретген фильмлерибизге къарау-гъа бѐлселе тюз боллугъун анылатхандыла. Евгений Сухомлинов Кинону жылыны чеклеринде бирси районлада да жаш тѐлюню юйретиу магъанасы болгъан, терен кыйиматлы фильмле кѐргюз-тюллюклерин билдиргенди.

Алиса ТАРИМ, Элбрус районну администрациясыны пресс-службасыны башчысы.

Редакциягъа письмо

Юч жыйырма жыл - жарашылулукъда

Кюнюгюз ахшы болсун, багъалы редакция! Мен сизге биринчи кере жазам. Къолума къалам алыргъа кѐллендирген а атамны бла анамны юслеринден айтыргъа, жазаргъа, газет окуучулагъа билдирирге сыйгенимди. Ала узакъ ъмюрлю, саулулукъу болсунла, бирге жашау этгенли быйыл 62 жыл болады. Кѐп тюрлю кыйынлыкъларга тубей, аланы хорлай келгенди. Бир бирни анылай, бир бирге таянчакъ бола, тогуз сабий ъсдюргенди.

Биз алты жаш бла юч кыз болабыз. Барыбыз да юйдегили, сабийли болуп жашайбыз. Бир къарындашыбыз ългенди (жаннетли болсун), кългъанларыбыз сау-саламат, ата-анабызны тѐгерегинде, алагъа кыууана турабыз.

Атам Магомед (ълде жюрюген аты Каммат), гитче заманындан окуна той-оюннга берилген жарыкъ адамды. 1957 жылда Москвагъа Къабарты Россейге кышулгъанына 400 жыл болгъанына аталгъан байрамгъа ол кырагъан таулу той жыйын баргъан эди. Ол заманда алгъан грамоталары бюгюн да сакъланыдыла. Кѐчюнчюлюкде да Къызыл-Къаяда жашланы бла кызыланы тѐпсерге юйретип, аланы кѐмюр кызгъан жерлеге концертле бла элтип тургъанды. Кеси уа эт комбинатда уруна эди.

1956 жылда 13 июнда Азиядан кѐчюп, Тѐбен Чегемге келеди. Ол заманда анда 37 юй бар эди. Атабыз клубну таматасы болуп юч жыл ишлейди. Ызы бла жол-кыруулуш управленинда мастер. Кыуум жылны Тѐбен Чегемде школда окуучулары тѐпсерге юйретип тургъанды. Арта Булунгъа кѐчеди. Мында уа егер эди. Заранчыладан кийик жаныуарланы сакъланганды.

Атамы Калабеков атлы

Солдан онгга: Аппайланы Лейла, Аппайланы Магомед, Аппайланы Маригъат(1955 ж.).

колхозда да бек уллу кыйыны барды. Мында 24 жылны сабанчылары бригадаларына башчылыкъ этгенди. Эки аягъыны саулугъун ол заманда кырутхан эди. Макъамны, тойну, жарыкъларыны сыйгени ючюн сунама аны бюгюн да жашап тургъаны. Анга 94 жыл болгъанлыкълары, Аллахха шукур, аягъы юсондеди.

Анамны юсонден да бир кесек айта кетерге суюме. Ол бек огурулу, ариу сѐзлю, адамгъа эс тапдыра, акъыл юйрете, жан аурута билген ахшы тиширууду. Бетинде нюрю жюрюгенинге ырахатыкълар салады.

Юч классдан сора окумагъанды, аны да Къызыл-Къаяда. Ючюнчю классдан барып кирпич заводда уруннганды. Вагонетка бла кирпичге кел-

ген топуракъдан ташланы айырып, ишле башлагъанды. Эслирек болгъандан сора уа кийим тикген жерге киреди. Кѐнчек, кѐлек, жыйрык да хазырлап, ол аман кезиуде да апчытмай тургъанды юйюрюн.

Сабийлерине да кесинде болгъан низамны салыргъа кюреше жашайды. Алты жашы да совет аскерде кыулукъ этгенди. Хар бири да бирер жерде тохтап, махтаулу ишле жашайдыла. Къызла да толугъа юйретедиле.

Мени ахшы амама бла амама Аллахдан энтта да саулукукъ, ъмюр, ырахатлыкъ тилейме. Дуняда да тынчылыкъ болсун. Юйюрюгюзден, сабийлеригизден кыууаныгъыз!

МЫРЗАЛАНЫ (АППАЙЛАНЫ) Маржан.

АКЦИЯ

Къарангы чакъда хатадан сакъланырча

Озгъан кюнледе Бахсан районну фитнес-клубларында бла спортзалларында ГИБДД-ни келечилери бир нѐнча кюнюю акция бардыргъандыла. Аны чеклеринде полициячыла къа-

рангы заманда жолда жаяу жюрюгенле кеслерине сакъ болурча, машинадагъыла аланы заманында эслерча амалланы юйретиу бла байламлы мастер-классла ътдюргенди.

Бу жол акциягъа спортчулары кыатышханларыны магъанасы да уллуду. Жаш адамланы асламысы жаруу этерге ингирде жюрююдиле, юйлерине уа кеч кыайтады-

ла. Бирде жол жанлары бла барыргъа да тошеди. Аны себепли ол кезиуде ачыргъа уллу кюркюу барды.

Полицияны келечилери спортчулагъа жолда кюркюуусулукъну юсонден жорукъланы эсге салгъандыла, басма материалла да юлешгенди. Хар адамны юсонде къарангыда билинрча жылтырауукълары болургъа кереклисин да чертгенди. Спортчула, быллай магъаналы ишге эс буруп, кийимлерине, сумкаларына да аллай белгиле жабышдыргъандыла.

Акцияны кырагъанла айтханларына кѐре, жолда адам уллу кѐллю болургъа керек туююлду. Жорукъланы бузмай, кесине сакъгъа бир тюрлю хата жетмезлиги баямды.

Бизни корр.

СОРУУ

Рекламалада - совет бачамаланы сыфатлары

Россейни монополиялагъа кыажуу Федерал службасыны Дагъыстанда управлениасыны башламчылыгы бла республикада жашагъанлары араларында соруу бардырылганды. Адамла андагъы кыруулуш компанияладан бири рекламаларында Сталинни бла Ленинни сыфатларын хайырланганына кыалай кырагъанларын билдиргенди.

Управленида айтханларына кѐре, алагъа политика партиаланы биринден тарыгъуу келгенди. Анда файдда тюрюрюр ючюн, тарыхда белгиле инсанланы атларын сагъыныргъа жарамайды деп айтылады. Алай бла Махачкъалада баннерледе Сталин аскер кийимлеринде юллесин да тутуп сюеледи, тубюнде уа «Фа-

тарланы - халкъгъа» деп жазылыпды. Экинчисинде Владимир Ильич жангы ишленген юйлеге суюноуп къарайды. Анга уа бу сѐзлени жабышдыргъандыла: «Мени заманларымда уа быллай багъала жокъ эдиле».

Сорууну биринчи кюнюнде окуна оюмларын тѐрт жюзге жуукъ адам билдиргенди. Аладан 66 проценти рекламалада совет бачамала эсгерилгенлеринде хата кѐрмейди.

Жалгъан реклама службаны ишчилерине, керти да, баш аурууду. Ала Дагъыстанны кырал университетини студентлерин окуна аллайла бла кюрешде болушурга чакъыргъандыла.

- «Конкуренцияны право нязамда тутуу» деген спецкурс-

«Российская газета».

Байрам

Кърым Россейге кышулгъанына аталып

Нальчикде 18 мартда 16.00 сагъатда Абхазияны майданында Кърымны Россейге кышулгъанына аталып митинг-концерт кыралыкъды.

Къабарты-Малкъарда жашагъанлары эм къонакъланы кыруу комитет «Биз кытышыргъа чакъырады. Аны чегинде республиканы чыгъармачылыкъ коллективлери бла артистлери да фахмулукъларын кѐргюзтюрюдюле.

Спартакиада

Гимназиячылагъа - спорт комитетни кубогу

Элбрус районну окуучуларыны араларында бардырылгъан спартакиаданы чеклеринде баскетболдан ахыр эришиуле бардырылгандыла. Алада Тырныаузуну бешинчи номерли гимназиясыны келечилери хорлагъандыла.

Жаш спортчула битен кыатышхан кюрешлеринде да, ала уа спортну алты тюрлюсюнден кыралгъан эдиле, алчыла болгъанлай келгенди. Былагъа районну физкультура эм спорт комитетини кубогу берилгенди.

Экинчи жерге - ючюнчю номерли школну окуучулары, ючюнчюге уа биринчи номерли лицейчиле чыкъландыла. Ала Билим беруу управленианы бла комитетни грамоталары бла саугъалангандыла.

Анатолий ТЕМИРОВ. Суратда: хорлагъан команда.

Концерт

Тау тойгъа чакъырабыз

28 мартда Малкъар халкъны жангыруу кюнюне аталып Музыка театрда «Тау той» ат бла уллу концерт кыралыкъды. Байрамны чегинде кырауучуланы жарык чыгъармачылыкъ номерлери бла Жангоразланы Мажит, Мамайланы Фатима, Ёзденланы Альберт, Тамбийланы Кыспот, Байкулланы Солтан, Бапыналаны Зариф, Мусукъланы Руслан, Гѐргъокаланы Халимат, Къабардокъланы

Зухура, Занкишиланы Марат, Малкъар театры актѐрлары, «Асса», «Элия» сабий тѐпсеу ансамбльлени солистлери эм башхала кыуандырылкъдыла.

Концерт 18.30 сагъатда башланырыкъды. Хош келигиз! Соруулары болгъанла бу телефон номерлеге сѐлешсинле: 77 - 42 - 08; 8 928 079 - 95 - 95.

УЧРЕДИТЕЛЪЛЕ: КЪАБАРТЫ-МАЛЪКАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактор АТТАЛАНЫ Жамал
РЕДАКЦИЈА: ЖАНГОРАЗЛАНЫ Нажабат (баш редактору орунбасары) ТЕКУЛАНЫ Хауа (баш редактору орунбасары) ТОКЪЛУЛАНЫ Борис (жууаплы секретарь) ТИКАЛАНЫ Фатима (жамауат-политика жашау бѐлюмю таматасы)

ТЕЛЕФОНЛА: Редактору приёмный - 42-63-01. Баш редактору орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82. Жууаплы секретарь - 42-66-85. Секретариат - 40-93-62. Корректорла - 42-63-52.
РЕДАКЦИЈАНЫ БѐЛОМЛЕРИ: Жамауат-политика жашау - 42-67-68, 42-24-02. Культура - 42-75-82. Социальный-экономика - 42-66-73, 40-59-18. Жангылыкъла эм спорт - 40-39-93, 42-66-71. Окуучула бла байламлыкъла жюрютуу эм реклама - 42-37-94. Энци корреспондент - 42-68-72. Тилманча - 40-28-97. Бухгалтерия - 42-30-87. Операторла - 40-28-49, 42-39-65.

Редакция авторла бла кыагъат жюрютемейди. Къол жазмалагъа рецензия этилмейди эм ала артка кыайтарылмайдыла. Газетде басмаланган материалла айтылгъан оюмла редакцияны оюму бла келишмезге боллукъдула. Алада айтылгъан хар зат ючюн Россей Федерацияны Басманы юсонден законна тийишлиликде материалланы авторлары кеслери жууаплыдыла. Редакция авторлардан 400 газет тизгинден (машинак бла жазылгъан 5-6 бет) кѐнпо алмайды. Газет Басманы эм асламлы информацияны эркинликлерин кыруулауу жаны бла Къабарты-Малкъар регион инспекцияда 1994 жылда 14-чю июнда регистрация этилгенди. Регистрация номер—Н—0066. Индекс - 51532

Газетни басмагъа КъМР-ни Басма эмда асламлы коммуникацияла жаны бла кырал комитетини компьютер службасы хазыр этгенди. Газет «Тетраграф» ООО-ну типографиясында басмаланганды. Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 33. Газетлени ислерине тапдыруу ючюн КъМР-ни почта связыны федеральный Управлениасы жууаплыды. Телефонла: 76-01-28, 76-01-10. Газетлени розницагъа сатуу ючюн КъМР-ни «Роспечать» акционер обществосуге жууаплыды. Телефон: 42-69-34

Номерге графикте кѐре 19.00 сагъатда къол салынады. 20.00 сагъатда къол салыннганды.
ГАЗЕТНИ НОМЕРИН ЧЫГАРГЪАНЛА: Жангоразланы Нажабат - дежурный редактор; Кетенчиланы Зульфияр - жууаплы секретары орунбасары; Бийчеккуланы Жаннета - (1,2-чю бетле), Геляланы Валентина - (3,4 - чю бетле) - корректорла. Тиражы 2050 экз. Заказ № 339 Багъасы 10 сомду.

РЕДАКЦИЈАНЫ ЭМ ИЗДАТЕЛЪНИ АДРЕСИ:

360000, Нальчик шахар, Ленин атлы проспект, 5
электрон почта: elbor_50@mail.ru